

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovci 10. januarja 1884.

Št. 1.

Slava Slovincem!

I.

Ob konci starega in na pragu novega leta sem klical vsem č. gg. bralcem: Bog daj veselo in zdravo novo leto, da bi dolgo živeli v milosti božjej!

Kako pa bodem svoje č. bralce pozdravil v prvej številki novega leta?

Dve dogodbi ste mi prišle na misel; gledé na te dve dogodbi ves vesel zakličem iz celega srca: Slava Slovincem!

Prva dogodba je občni shod avstrijskih katoličanov na Dunaji leta 1877.

Druga dogodba je nemški glas v časopisu „Unsere Zeit; deutsche Revue der Gegenwart“; 12. Heft 1883.“

Te dve dogodbi ste častne in vesele dogodbi za nas Slovence; zatorej kličem: Slava Slovincem!

Danes povem nekaj o občnem shodu avstrijskih katoličanov na Dunaji.

Dne 30. aprila, 1., 2. in 3. majnika l. 1877 se je na Dunaji obhajal „občni katoliški shod“. Zbralo se je bilo tedaj blizo 3000 katoličanov iz vseh dežel naše Avstrije. Med njimi so bili apostoljski nuncij msgn. Jakobini, sedaj kardinal in papežev tajnik, več nadškofov, škofov, pa tudi veliko posvetne gospode: knezov, grofov, baronov, učenjakov in katoličanov iz vseh stanov.

Sv. Oče Pij IX. so bili srčno veseli, ko so slišali o tem katoliškem shodu. Poslali so 19. junija l. 1876 gospodu grofu Bergen na Dunaji prelepo pismo, odobrili in pohvalili, da se ta shod skliče in napravi; pa mu iz celega srca svoj sv. papežev blagoslov ali žegen podelijo.

Kaj se neki pri tem shodu, ktereга je sklicala nemška gospoda v nemškem mestu, godilo kaj takega, da bi bilo za nas Slovence tako ime-nitno in veselo, tako častno in hvalno?

Le malo potrpite in berite še to-le dalej. V palači katoliškega društva so se posvetovali o katoliških zadevah. Govor je bil o tiskarnih zadevah, kako bi se mogli časniki in bukve katoliškega duha najlože in najizdatnejši spraviti med ljudi?

Čujte, čujte Slovinci, kaj da je rekel gospod sporočevalec. Najprej povem to po nemški z besedami, ktere je on govoril: „Gründet Pressvereine!“ Der erste und älteste Verein ist der Hermagoras-Verein für die slovenischen Bewohner der südlichen Länder... To se pravi po našem: „Snujte tiskarna društva!“ Prvo in naj starejše tako društvo je Mohorsko društvo za slovenske

prebivalce južnih dežel.“ Tako se bere v „Verhandlungen des allgemeinen österreichischen Katholikentages für die gesammte Monarchie“, 5. zvezek str. 408.

Dalje je gosp. sporočevalec pravil, kako dobro in hvalevredno da Šmohorjeva družba dela, kako lepo slovensko ljudstvo podučuje v raznih zadevah, kako dobro spisovalce in sodelavce plačuje, kako družba visoko narašča, da se tiska vsako leto šest bukev v 30.000 iztisih. Po tem izgledu naj se tudi drugod snujejo taka društva; kajti: Besede mičejo, izgledi pa vlečejo! — Po celej velikej dvorani so po tem govoru ploskali z rokami in klicali „bravo-bravo“!

Potem so jeli gg. govorniki pripovedovati, kako so po izgledu Šmohorjeve družbe snovali in napravili v Gradcu, v Kremisu, v Lvovu, v Solnemgradu, v Vorarlbergu in še drugod tiskarna društva.

Nas Slovencev ni veliko — nas je le blizo poldrugi milijon; mi Slovinci živimo v težavnih razmerah. — nimamo višjih in srednjih šol, da! po Štajerskem in Koroškem v svojem domačem jeziku še ljudskih šol nimamo, — nimamo bogate žlahne gospode in le malo tako imenovane inteligence ali učenih, študiranih gospodov, — ti stojijo večidel žalibog v vrsti naših nasprotnikov: — in nas uboge, zanemarjene, zapuščene in večkrat zasramovane Slovence tako častno in hvalno v misel jemljejo, ker tako veliko in tako modro delamo za pouk in izobraženje našega ljudstva, — nas Slovence drugim mnogoštevilnim, visokoštimanim, in v srečnejših razmerah živečim ljudstvom postavljajo v izgled.

Ako nam Slovincem v našem poglavitnem mestu Dunaji, v velikej dvorani najviša in najučenejša gospoda z rokami ploska in slavo kliče, smemo tudi mi klicati: Slava Slovincem!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. Najimenoitnejšo in najveselejšo novico stavimo na prvo mesto. Prijatelji naši v Ljubljani so nam poslali ta-le dopis:

Izjava.

I.

Gledé na to, da so slovenski poslanci zdanjo vlado, odkar je nastopila, v vseh zastopih zvesto in lojalno podpirali ter brez ugovora glasovali za vse vladne predloge;

gledé na to, da so vse to storili, ker je vlada pri svojem nastopu národno ravnopravnost proglasila za svoj program in so torej slovenski

poslanci za trdno nádejali se, da bode vlada načela národne ravnopravnosti dejansko izvršila nasproti vsem Slovincem;

gledé dalje na to, da vladnih namenov v tej smeri ni soditi samo po tem, kar vlada stori za Kranjsko, ampak tudi po tem, kakor ona postopa v drugih deželah, kjer se Slovenci še vedno brezvspešno potezajo za svoje národne pravice in v tem jim usiljenem boji svoje moči trošé sebi, vsemu slovenskemu národu in državi na škodo —

gledé na vse to in zlasti z ozirom na poslednje zasedanje kranjskega deželnega zbora, v katerem je slovenska večina s vojim zmernim postopanjem dejansko dokazala svojo pravičnost in spravljivost:

klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora za gotovo pričakuje, da bode visoka vlada resno in brez odloga izvršila národno ravnopravnost za vse Slovence.

II.

Gledé na to, da je vlada obljubila, svojo posebno skrb obračati v zboljšanje materijalnih razmer dežel in v povzdigo poljedelstva, obrtništva in trgevine;

da je v tem obziru res že mnogo koristnega storila za vso državo, kakor tudi za posamezne dežele, zlasti z gradnjo raznih železnic, zboljšanjem cest, uravnavanjem rek, pospeševanjem obrtniškega in poljedelskega poduka —

da se je pa v vseh teh obzirih za Kranjsko doslé primeroma premalo storilo:

klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora nujno prosi, visoka vlada naj se blagovoljno ozira tudi na raznovrstne potrebe in opravčene želje dežele Kranjske.

Klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora.

Grasselli. Dr. v. e. z. Bleiweis. Dr. Vošnjak. J. Murnik. Dr. Poklukar. Klun. Prof. Fr. Šuklje. Dr. Alf. Mosch. Dr. Papež. Dr. Makso Samec. Luka Svetec. J. vit. Schneid-Treuenfeldski. Bl. Mohar. Janko Krsnik. Edvard Dev. Matej Lavrenčič. Primož Pakiž. Dr. Jurij Šterbene. Oton Detela. Dr. Dolenc. Luka Robič. V. Pfeifer. Karol Rudež.

To izjavo je klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora poslal prevzvišenemu gospodu c. kr. ministerskemu predsedniku, tistim svojim članom pa, ki so ob enem državnih poslanci, naložil, naj ustno visocemu ministerstvu podrobneje razložé potrebe slovenskega naroda in kranjske dežele.

Vseh 23 slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora je podpisalo izjavo. To je dokaz, da ni nobenega razpora niti razkola med njimi, nego da so v političnih načelih po polnem složni med seboj in solidarni, in da se vsi verno drže starega narodnega programa, katerega dejansko uresničiti je vsem enaka skrb, čeravno so v posameznih slučajih kedaj različnega mnenja. Zatorej klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora po pravici sme pričakovati, da bode slovensko in pošteno misleče nemško novinarstvo opustilo vse očitjanje in hujskanje zoper klubove člane, pa skupno s poslanci delalo za blagost slovenskega naroda in mile domovine. Le v slogi je moč.

V Ljubljani 21. dan decembra 1883.

Stalni eksekutivni komité

klubu slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora.

Iz Kotmarevesi. (Odgovor na dopis zastran zapenjanja.) Kar Humberški grad stoji, se še gotovo ni zgodilo kaj takega, kar se je godilo v Gorjah blizo zgoraj imenovanega grada. Po starodavnej navadi se le tedaj zapenja, kadar se nevestino ali ženino blago vozi, ne pa tedaj, kadar svati v cerkev k poroki grejo. Fantje, kateri zapenjajo, se lepo omijejo, spodobno oblečejo in pošteno obnašajo, ne pa tako, kakor Gorjančani, da je po pravici ne samo zapenjalec temu vse Gorjančane sram, da so se tako obnašali. Ako bi bili fantje prišli pošteno in trezno, gotovo bi bili dobili lepo rešitnino, akoravno ni nikjer navada, da zapenjajo, ko se svatje peljejo k poroki. Dopisovalec dalje kvasi o nekem neredu na ženitnini, in dopis tako suče, kakor da bi kdo povabljenе sosedé gonil raz ženitnine, kar pa je kosmata laž. Dopisovalec se menda nad bogastvom nekoga spodtika. Ali ga mar bogastvo zavoljo tega tako v oči kolje, ker on morebiti včasih še goldinarja ne zamore? Kar pa piše o kerščanskem nauku, naj sam za se ohrani in ne pozabi, kar v katekizmu stoji, da zavist ali nevoščljivost je šterti poglavitni greh.

Iz Brda ob Zili. (Tako je prav!) Bivši komisar pri okrajni glavariji v Šmohoru, g. Berze, kateri je sedaj v Belaku, se je v enem letu slovenskega jezika naučil tako dobro, da je pred nekim graškim vseučeliškim profesorjem skušnjo dobro napravil. „Mir“ lahko in zastopno prebira, težke skladbe pismeno prav prestavlja in že tudi precej dobro slovensko govori. Ta gospod je tako pokazal, da se tudi trd Nemeč slovensko naučiti more, če le voljo ima. Sedajni sodnijski priročnik ali adjunkt v Šmohoru se je tudi začel slovensko učiti. Tako je prav na vse strani.

Iz Kanalske doline. (Nesrečna družina; nekaj o šoli.) Pri mrzli vodi blizo Rajblna stoji Ostermanova koča. Ni še veliko let, kar so 4 osebe imenovane družine po nesreči življenje zgubile. Pred nekaj leti je gospodarja, ki je po zimi drva domov drkal, zasul in zadušil velik plaz. Ne dolgo za njim je dobil njegov brat pri nekem pretepu velike rane in je umrl. Zet prvega nesrečneža je tako nezgodno pade! z drevesa, da je mrtev obležal. Pred tremi tedni so našli poslednjega moža, tretjega brata prvih dveh nesrečnežev, v Prašnikovem grabnu mrtvega. Menda ga je mrtvud zadel. Nagle, nepravilne smrti varuj nas o Gospod! — V Žabnicah so slovenski otroci imeli za učenika trdega Nemca. Krajni šolski odbor je prosil, naj se ta gospod prestavi kam drugam na Nemško. Okrajni šolski svet v Belaku je pa prošnjo odbil. K sreči pridejo v Kanalsko dolino c. k. dež. predsednik baron Schmid. Njemu so ustmeno ponovili svojo prošnjo in jo tudi poslali c. k. dež. šolsk. совету v Celovec. Pomagalo je, in Žabničani že imajo slovensko učenico iz Kranjskega. — Tudi gosp. Vidovic na Vratah so menda prošnjo vložili v Belaku pri c. k. okr. šolsk. совету, da bi se slovenski otroci učili slovensko moliti, brati in pisati. —

Iz Podgorjan. (Šolske zadeve; požarna straža; stavbe pri Dravi.) Cela naša fara je vesela, da je naš šolski svet prosil za tri reči, namreč: Naj bode naša šola poldnevna, da bode ena polovica učencev hodila v šolo pred poldnem, druga pa popoldne. Kjer je v enaj izbi učencev preveč, se ne naučijo ničesar, naj bi celi ljubi dan

v šoli sedeli. Dalje so prosili, naj se za učence 7. in 8. leta dovolijo postavne olajšave; kajti starši potrebujejo svojih odraščanih dečkov in deklet doma za delo. Tretjič, da bode slovenski jezik po vseh razredih podučni jezik, v štirih višjih razredih pa nemški jezik učni predmet. Odgovora na to prošnjo pa še ni. — Zavoljo požarov je sicer malo po-tihnilo, mirno spat pa vendar še ne moremo; vsako noč hodita in stražita po vaseh dva moža. O požigalcih, ki so nam napravili toliko strahú in škode, pa ni ne duha ne sluha. V Št. Jakopu napravljajo požarno stražo; in tudi pri nas jo snujemo. Najpametnejši bi bilo, ko bi se te straži združile; bode menj stroškov! Iz bližnjih Sveč slišimo, da se pridno kamenje vozi, da se bojo pri Dravi stavile zabrambe in zgrade. Pa je tudi živa potreba, da se nemudoma kaj stori, sicer se bode Svečam godilo, kakor našim Brežnjam. Travniki, njive in še hiše pojdejo po Dravi. Kam odlašanje in mečkanje pelje, vidi vsak, kdor k Dravi pogleda. Vse zabrambe in koli, ktere so lani napravili in zabili, so letos že skorej unkraj Drave in razun da so se tisoči rajniš v vodo zmetali, zdaj še le Dravo na to stran navažajo, da še bolj reže, jemlje in še večo škodo nareja. — Kdor ne verjame, naj pa gledat pride! —

Iz Borovelj. (Povračba časti; nov učitelj.) Gosp. Miha Sablačan je obljubil, da bode znanprej občinski odbor Medborovski pustil pri miru in pokoji. On je znan mož-beseda in bo gotovo tudi držal svojo obljubo. Pa občinski odbor ni sam na svetu, okoli Medborovnic je veliko sveta in ljudi, bomo pa sosedje gledali in tudi sporočali, kako se kaj obnaša in gospodari občinski odbor Medborovski. Veselilo nas bode, ako bomo kaj dobrega in koristnega slišali; to bomo hvalili. Ako pa kaj narobe pojde, to bomo pa grajali po resnici, naj med prebivalci tudi navstanejo razprtije, tak mir in pokoj, kjer ljudje mrmrajo in tožijo, zraven pa vse tiho prenašajo, tak mir in pokoj ni vreden piškovega oreha. Seveda nam bode še ljubše, če pojde vse po volji in sreči Medborovske občine. Veselilo nas bode, ako bojo občinski odborniki kaj držali na materni jezik, vero in lepo obnašo, na previdno in varčno gospodarstvo. To sam večni Bog daj! — Da je gosp. učenik iz Glinjan se preselil k nam v Borevlje, to je „Mir“ že oznanil. Na njegovo mesto pa je prišel gosp. Korpnik iz Čanjč blizo Celovca. Čanjčeka šola je trdo nemška, akoravno prebiva v tej fari veliko Slovencev in se božja beseda v cerkvi včasih tudi po slovenski oznanuje. Bomo že slišali, kako se bode novi gosp. učitelj obnašal zastran slovenščine. Vem, da je večina Glinjancev te volje, naj bi se njih otroci najprej učili v svojem maternem jeziku, in potem v višjih razredih pa tudi nemški, kakor je vis. c. k. deželni šolski svet odločil za šolo v Šent-Jakopu. Na to bi naj Medborovski odbor tudi gledal.

Od Jezera. († Fr. Mubi — Skalar. Zima.) Naznanjam vam žalostno novico. Umril je v Beli France Mubi, po domače Skalarjev oče, star 97 let in nekaj dni čez, — zares pri nas nenavadna starost! Rajni se je rodil na Kranjskem v Tupaličah Predorske fare, je prišel potem k Jezeru ter prevzel tam kot najemnik Štularjevo posestvo, kjer mu je še hči omožena, in si je tukaj s svojo pridnostjo in razumnostjo toliko priboril in prigo-

spodaril, da je potem mogel v Beli Skalarjevo posestvo kupiti in hišo pri cesti blizo Kiselice postaviti. Razen živinoreje, poljedelstva in bučeloreje (rajni oče Skalar so bili razumen bučelorejec) imeli so tudi krčmo in žago, ter so si posebno tudi precej lepih denarcev zaslužili s težavno pripravo na Jezerski vrh, kakor so to tudi opravljali na unem kraji pri Jezeru. Bili so trikrat oženjeni — tretja žena še živi — ter zapustili od 2. in 3. žene, če se ne motim, še 7 otrok in mnogo unukov, med njimi je tudi vrli dijak Fr. Virnik. Da s kratka rečem: rajni oče je bil poštena krščanska duša, velik prijatelj molitve in cerkve, dober oče, mož in gospodar in upajmo tudi, da je po daljnem življenji našel dobrega, usmiljenega sodnika ter večno življenje. Večni mu spomin! Pokop je bil 23. list. dopoldne, kterega se jih je veliko žalujočih vdeleževalo. — 18. p. m. so v Kapli naenkrat štiri pokopali. Tukaj v naših krajih je nenavadno veliko snega padlo. Ker so vozne poti, se še shaja, zlasti kjer tudi vozarijo, ali gorje v koroških pečeh!

Iz Pokrške fare. (Žiljan †. Novo bandero.) Na visoki praznik brezmadežnega spočetja rožne Device Marije smo nesli na britof ali mirodvor nekega moža, ki je daleč okoli slovel in bo v dobrem spominu ostal še dolgo dolgo let. Umril je bil gospod Jakob Žerjav po domače Žiljan, 85 let star. Imel je pogrebcev, da jih še nismo skoraj toliko videli. Tri gospodje duhovniki so vodili pogreb in gosp. naš župnik so rajnemugovorili kaj lepo in ganljivo nagrobnice. Rajni je bil velik dobrotnik farne cerkve; daroval jej je prav lep križev pot. Nekaj let poznej je kupil romarskej cerkvi v Dolini tudi nov križev pot. Da se je podružnica v Bučinjah mogla tako čedno popraviti, pripomogel je rajni Žiljan. Ubogi, kterih je med nami čedalje več, so zgubili svojega najboljšega očeta. Gotovo bo pravični Bog uslišal molitve, ki se za njim pošiljajo proti nebesom in mu bode neštivilne dobrote povrnil z nebeško krono. Naj v miru počiva! „Blagor jim, ki v Gospodu umrjô, kati njih dela grejo za njimi!“ — Blizo Pokrč je navstala nova božja pot Device Marije v Dolini. Tam so si omislili lepo bandero, ktero bo stalo še čez 200 gl. Nek za lepoto božje hiše vnet mož poda se na zbirko in pride tudi v Grabštanjsko faro. Nabral je precej in ljudje so prav dobre volje darovali. Naletel pa je na znanega demokrata in nemško-liberalnega Slovenca. Ta ga je dobro oštel, dal pa beliča ne. Ne vem, ali ga je nabiralec hotel le poskusiti, ali dražiti ali pa ni vedel, da taki ljudje imajo dnarjev za demokratična društva, za nemški šulferajn, za božjo hišo pa — fige. —

Iz Otmanj. (Nekaj o hmelju.) Po svojih opravilih dohajam v bližnji nemški Št. Vid pri Glini. Tam se že od nekad pečajo z hmeljorejo; pred nekimi leti je hmeljoreja jela pešati, pa spet so se je poprijeli in letos je bila vsa mestna okolica polna hmeljskih drogov. Od drugod se pa nič ne sliši, da bi se na Koroškem pečali z hmeljem. Drugače pa je na Kranjskem. Bral sem o tem v „Novicah“ to-le sporočilo, kterega naj gospodarji dobro preberó in morebiti tudi poskušajo. „Novice“ pišejo:

S pridelovanjem pitanega hmelja pričelo se je na Kranjskem še le lansko leto. Največ poskušenj napravilo se je v okraji kamniškem, in sicer od

Mengša proti Kamniku, Lukovici, Blagovici, Moravčah in Trojani. Navesti hočem le nekoliko izgledov. Tako n. pr. napravil je France Cerar, posestnik v Blagovici, hmeljišče 500 kvadr. sežnjev veliko, nasadil je nad 700 reznikov; hmelj izrastel je prvo leto tri metre visok in že prvo leto dobil je 7 kilogramov česark. J. Levec, posestnik v Mengšu, naredil je blizo 1000 kvadr. sežnjev z 1400 rezniki, hmelj izrastel je jako visoko, in dobil je že prvo leto nad 80 kilogr. česark.

Isto tako nasadil je J. Škofic, posestnik v Podpeči, 1000 kvadr. sežnjev s 1400 rezniki. Hmelj izrastel je visoko, česarki pa niso popolnem dozoreli, ker je bil hmelj prepozno, to je še le koncem meseca maja saden.

L. Pirnat, grajšček v Moravčah, napravil je tudi poskušnjo, katera se je dobro obnesla; isto tako tudi Fröhlich, posestnik v Kamniku, Gregor Konšek v Trojani, Jan. Petrič v Blagovici itd. Razun teh krajev napravile so se poskušnje s pridelovanjem hmelja tudi na Dolenjskem, in sicer blizo Radeč. Od Radeč proti Boštanju je jako rodovitna globoka zemlja. V Radečah poskusil je s hmeljem A. Podlesnik. Hmelj izrastel je v prvem letu nad tri metre visoko; nasadil je kakih 500 kvadr. sežnjev ter dobil že prvo leto pol mernika česark, katere so imele v sebi mnogo „lupulina“, to je, iste grenke tvarine, po množini katere se ravna dobrot hmelja.

Vse te enoletne skušnje kažejo, da imamo mnogo upanja, pridelovati na Kranjskem pravi hmelj.

V prihodnjem letu, kolikor je pisatelju teh vrstic znano, poskusilo bode s hmeljem pri nas gotovo kakih 30 drugih gospodarjev, o katerih poskušnja bode čez leto dni mogoče natančno poročati.

Iz Tinjan. (Čuden strežaj) Bil sem — ni še dolgo od tega — pri nekem krstu v Tinjah. Res vse — cerkev, turn, farovž in skedenj — vse je lepo popravljeno. Cerkev se mi je neizrečeno dopadla; tudi gospoda duhovnika vse dokaj lepo opravljata. Kar mi pa ni dopadlo, je strežaj, ki je pri krstu stregel. Zakaj si neki poiščejo tacega, o katerem sv. pismo pravi, da naj molčijo v cerkvi? Prej ko ne je bil pravi strežaj ali bolan ali kakor si bodi zadržan.

Iz Podjunske doline. (Naši gg. notarji.) Brali smo v časnikih, da je za Borovlje v Rožnej dolini za notarja imenovan gosp. doktor Anton Reidinger iz Celja. Ime tega gospoda zveni po nemško, pa od gospoda ministra pričakujemo, da je za slovensko Rožno dolino izvolil za notarja takega gospoda, ki je zmožen naše slovenske besede. Mi v Podjunski dolini smo tako srečni, da imamo take gospode za notarje, ki so vsi naši rojaki, vsi rojeni na Koroškem in vsi znajo dobro slovenski. Da bi pa bili tudi rodoljubi, stali na strani svojega ljudstva in se poganjali tudi za njegove jezikovne pravice, od tega se nič ne sliši in nič ne čuti. Iz Celovca je došla v naše kraje vesela novica, da novi gospod notar v Železni Kapli zna izvrstno slovenski — ustmeno in pismeno. Bog daj, da bi se le tudi čutil in kazal Slovenca! Bomo ja videli.

Iz Plibske okolice. (Nemški šulferajn, kje si?) Po hribih in dolinah obširne naše slovenske okolice je nemški šulferajn zasejal svojo „Ortsgruppe“, da nas Slovence draži in moti, naše uče-

nike na svoje nemškoliberalne limance lovi, in naše otročiče s ptujim jezikom pita in muči. Evo! po nemških krajih je za njega dela dosti! Brali smo po nemških časnikih, kako Sovodjanci (Sovodje Gmünd na Gornjem Koroškem) britko tožijo, da jim zmanjkuje učilnih moči. Stavili so neki šolsko palačo za 5 razredov, ki je koštala 25 tisoč goldinarjev, pripravili vse šolske potrebščine, in zdaj je šola zaprta; kajti 2 učenika že prej menjkata, dva pa sta bolna. Tje v Sovodje pošljite Vi šulferajnovci svoje učeničke in plačujte jih z denarji, s kterimi naše slovenske učeničke motite. Tam med Nemci, tam Vam cvetó rožice! — Na Štajerskem je vis. ministerstvo že jelo kazati, da mu ni ljubo, ako se uradniki in učenički pajdašijo z nemškim šulferajnom. V Šmarji je bil sodnijski adjunkt gosp. Rothschild in v Mariboru profesor gosp. Nagele načelnik tega društva; oba sta morala načelnništvo odložiti. Gotovo pride tudi Koroško na vrsto. Skrajni čas je, da se temu rogoviljenju naredi konec. —

Iz Maribora. (Prošnja za slovenskega potovalnega učitelja.) V „Miru“ in tudi po nemških časnikih smo brali, da se Vam koroškimi Slovencem ravno tako godi kakor nam Štajercem. Vse naprave, s kterimi bi se imelo pomagati slovenskim kmetom, vse naprave so trdo nemške in donašajo našim kmetom le malo ali nobenega dobička. Slovensko društvo v Mariboru je torej 2. decembra 1883 prosilo vis. c. k. ministerstvo: „Naj blagovoli za Spodnji Štajer s sedežem v Mariboru, kjer se nahaja tudi učiteljišče in duhovščina, imenovati slovensčine v besedi in pisavi popolnem zmožnega, zgovornega potovalnega učitelja!“ Imate na Koroškem gotovo nekaj slovenskih podružnic c. k. kmetiške družbe. Ali ni med njimi nekaj rodoljubnih družnikov, ki bi tudi napravili prošnjo, naj se za potovalnega učitelja postavi gospod zmožen tudi slovenskega jezika in naj se Vam spet napravi slovenska priloga za gospodarske stvari.

Iz Trsta. (Pelín in med.) Gotovo ste že čitali, da je slovensko društvo „Edinost“ prošnjo tržaških Slovencev v domačem jeziku za slovenske šole v Trstu vložilo. Prošnjo je podpisalo 1428 mož slovenske krvi, ki imajo v Trstu za šolo godno deco. 18. decembra 1883 je bila pri magistratu seja in laški mestni očetje so zopet svoje domoljubje s tem pokazali, da so slovensko prošnjo zavrgli, in to, ker je bila slovenska, toraj, kakor pravijo, njim nerazumljivo pisana. — To je res grenek pelín: Občinski odbor ne razume jezika, kterega govori 26.000 njegovih občinarjev! — Za pelinom pa pride med. Državni in deželni poslanec, slavno znani rodoljub gosp. Naberger, ki je bil tudi na Koroškem pri Janežičevej slovesnosti, je vzdignil svoj glas in govoril, da so lahonski očetje le strmeli. Rekel je: „Vi nam bote še nekoliko let kratili naše pravice in nas zatirali; Vi zavržete našo prošnjo, pa vedite, da nas s tem ne potolažite, še manj pa oplašite. Slovani v Trstu ne bodo nikoli več trpeli tega jarma; delali bodo na vse kriplje in pri vsaki priliki, dokler se jim ne zgodi pravica.“ Ta je moška! Med je tudi, ker je govoril c. k. vladni zastopnik vitez Rinaldini. On je pripoznal sam v mestnem zboru, „da laška večina je ravnala proti pravici in postavi s tem, da je odbila slovensko prošnjo, kajti slovenski jezik je tudi priznan deželni jezik in vsi uradi tržaški,

toraj tudi magistrat, so po postavi vezani slovenske uloge sprejemati.“ Tudi na Koroškem je slovenski jezik priznan deželni jezik; torej velja to, kar je govoril vladni komisar v Trstu, tudi za vas na Koroškem. —

Iz Rima se nam piše: Ne samo midva Korošca, ki se tukaj šolava, ampak tudi drugi gospodje iz Nemškega, ki so „Volksstimme“ z nami vred prebirali, jako obžalujejo, da je imenovani časnik nehal izhajati. Eden teh gospodov, ki je tudi za 4 iztise „Mir“-a naročnino poslal, je obljubil, da je volje, na leto dajati 50 do 100 gl., ako se napravi spet katolišk-konservativen list v nemškem jeziku. Ni le samo nesreča, ampak tudi sramota, da več ko 300.000 katoličanov na Koroškem nimajo svojega časnika. Druge veliko manjše dežele imajo takih časnikov po dva in tri, — Koroški katoličani pa nobenega! Misel, da se naj napravi tiskarno društvo je res izvrstna, ali glas po tem društvu bode javelne ostal glas vpijočega v puščavi. Poišcite si le pravega urednika pa nemške krvi, da ne bojo nasprotniki vpiti mogli: „Windisches Blatt“. Ta novi časnik mora trdno stati na katoliški postavi, mora biti pravičen vsem narodom, — pa vendar o veri in slovenščini ne sme preveč donašati sostavkov; največ prostora mora se odločiti za narodne gospodarstvene zadeve, za sporočila, o državnem zboru, za novičarja in za kako lepo pripoved in smešnico v fejetonu. Naročnikov potem ne bode manjkalo. —

Kaj dela politika.

Pokopali smo staro leto 1883 in nastopili novo! Po svetu je sicer mirno, ni posebne vojske, le daleč tam v Aziji blizo Kine in okoli Nila v Afriki pokajo topovi ali kanoni. Evropa je mirna, štrli v orožji, in, kakor je pred kratkim angleški general Lord Wolselej rekel, mora vsak, kdor ne sanja, spoznati, da se v Evropi snuje velika vojska, na katero se vse države pripravljajo s svojimi armadami. Vladarji se med seboj družijo in vežejo, kam pa prav za prav merijo, nihče ne ve, morebiti še sami ne.

Avstrija in Nemčija ste napravile zvezo, prej ko ne, ker se Nemčija Francozov boji; zatorej išče tudi Italijo in Španijo privabiti na svojo stran. — Katoliški Francozi pa delajo zoper sv. cerkev in budijo hudobne duhove, katerih se ne bojo mogli več znebiti; prelepa pa omilovanja vredna država stoji na pragu leta 1789, ko se je vnela krvava puntarija. — Anglija ima s svojimi Irci velike križe in težave, trpi za krivice, ktere katoljskim Ircem dela že čez 300 let. — Rusija je znotraj na videz mirna, pa pod pepelom tli žrjavica in nihilisti morejo vsak dan napraviti strašen ogenj. Na zunaj pa Rusija svoje oči vedno obrača na Carigrad in njene dežele; tam dolej navstane gotovo huda vojska in Turčije pogreb bode strašen. Tam v Afriki pa pobija in zmaguje krivi prerok Mahdi in spominja nas starega prerokovanja: Turške kamele bojo še nekdanj Rajno pile. —

Gospodarske stvari.

Kake kurje jajca naj se koklji podložavajo? — Znano je, da navadno jajca po 60 do 75 gramov vagajo, pa tudi samo po 30. Skušnje so učile, da mlado pešče, ki se izvali, dve tretjini toliko vaga kot podloženo jajce. Toraj če hočeš lepe in velike piščeta dobiti, podlagaj koklji velike in teške jajca.

Se zamore na jajcu spoznati, ali se bo petelinček ali pišca iz njega zvalila? — Pravijo, da je to mogoče spoznati. Če zvečer pri luči jajce pazljivo ogleduješ, videl boš na enem ali drugim konci prazni del, ali pa na strani. Prvo kaže, da bo petelinček, drugo da bo pišca. Iz podolgastih jajc se petelinčki, iz okroglih pišče zvalijo. Kakor skušnje uče, se boš malokrat zmotil.

Kako se primalih kurah petelini od kur razločavajo? — Greben pri petelinih je bolj temen, pri kurah bolj svitel.

Koliko jajc znese kokoš, če ima dober živež? — Prvo leto znese kura 20—25 jajc, v drugem 120, v tretjem 135—150, v četrtem pa le samo 114—120. V štirih letih tedaj vkup kakih 400 jajc. Od četrtega leta naprej nese vsako leto menj jajc, tako da jih v devetem letu že ne nese več. Toraj se ne priporoča, kokoši delj rediti, kot štiri leta.

Za poduk in kratek čas.

Popis slovenske Koroške.

7. Mesto Celovec.

V starih časih ni bil Celovec, ampak Št. Vid glavno mesto Koroške dežele. Vendar pa je stal Celovec že leta 648, ker nam Valvazor pripoveduje, da je slovenski vojskovodja Plevrat že takrat s 300 vitezi branil Celovec proti Hunom. Posadka pa je bila preslaba; hunski kan (glavar) je Celovski trg premagal in pomiril Plevrata in njegove viteze. Med tem pa je Koroški (slovenski) vojvoda Baruh zbral svojo vojsko, premagal Hunce in jih veliko pobil, druge pa razkropil. Za Baruhom je vladal na Koroškem vojvoda Karast. Zoper tega pa so se Korošci spuntali. Ko je bavarski vojvoda Diet VI. to zvedel, porabil je priliko, da se vmeša v slovenske zadeve. Prišel je leta 681 na Koroško, pomiril puntarje in Karasta je potrdil za vojvodo, ob enem pa se mu vsilil za vrhovnega poglavarja. Ta punt koroškega ljudstva proti vojvodu Karastu je tedaj pokopal slovensko svobodo in neodvisnost. Leta 1395 so se Celovčani spuntali zoper deželnega glavarja Kreiga, pa niso nič opravili. Tudi leta 1465 so se Celovčani zopet zarotili, da hočejo poklati vse plemenitaše. Pa stvar se je prej zvedla in zarotnike so ob glavo djali. Odslej je nemško plemstvo brez ovire gospodovalo v deželi, in Celovčani so se tekem časa sami ponemčili. Leta 1636 je celo mesto pogorelo, pa se potem še lepše pozidalo, tako da ima zdaj lepo ravne in široke ulice.

V starih časih je bil Celovec močna trdnjava, kajti še zdaj se vidi široki in globoki rov (graben) okoli mesta, ki je bil takrat z vodo napolnjen. Zdaj te rove zasipavajo. Na velikem novem trgu

stoji veliki kamniti zmaj, potem podoba D. Marije v spomin, da so naši premagali Turke pri Dunaji l. 1683 in pa podoba cesarice Marije Terezije. Na drugem trgu stoji velik steber (obelisk), ki ga je postavil kardinal Salm l. 1805. Na trgu sv. Duha se vidi kamniti ribič. Znamenite cerkve v mestu so: stolna cerkev, mestna farna cerkev, cerkev sv. Duha, benediktinska, kapucinska in cerkev elizabetink. Od cerkvenih redov so tukaj benediktinci, kapucini, uršulinke, usmiljene sestre in elizabetinke. Kakošni uradi, ktere šole in druge naprave da so v Calovcu, bo tako že po večini znano. Izmed lepših poslopij je vredno imenovati: novi muzej (Rudolfinum), hranilnico, škofovo palačo, palačo kneza Rosenberga, deželni grad, deželno hišo, tobačno tovarno, tovarno za belin (Bleiweiss) in več drugih. Posebno se ponašajo Celovčani s svojim visokim turnom (zvonikom) pri farni cerkvi. Ta je 48 sežnjev in 2 čevlja visok. Raz njega se res prav lepo vidi na vse strani po celovski ravnini.

Smešničar.

Lovec: „Ali nisi videl tukaj zajca mimo teči?“
 Pastir: „Ja“.
 Lovec: „Kedaj pa?“
 Pastir: „O sv. Martinu bo tri leta.“

Kaj je novega križem sveta?

Preživeli smo na Koroškem prav srečno visoke božične praznike; vreme je bilo kaj prijazno; luna raste in ž njo mrz pa ne pritiska. — Na ledu je ljudi vse živo — mladih in starih, možkih in ženskih; po časnikih že tudi oznanjajo razna društva pustne veselice, le to je žalostno in pohujšljivo, da napravljajo te veselice večidel ravno na sobotne večere. — Obadva „vesela večera“ v Čitalnici sta se prav dobro obnesla, pevci so čisto nove pesmi kaj lepo prepevali, ljudi je bilo veliko in vse je bilo židane volje. — Nekdanji hišni posestnik in trgovec P. je te dni malo zunaj mesta zmrznil. — Na žagi pri Grabštanji je delavec S. O. zdrknil med dve kolesi; 24. dec. zjutrej so ga mrtvega našli. — Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade. Tisti gosp. odbornik Medborovske občine, ki je bil pravde zoper M. Sablačana najbolj vesel, je zdaj sam tožen, da je nekega soseda žalil na časti. — V Košentavri še vedno čakajo na tablo, ktero je gosp. župan Mulej obljubil staviti trem sosedom, ki „Mir“ prebirajo. Menda še ni našel pravega napisa, sosedi mu bojo pa pomagali. — 13. decembra je bil pri nekej krčmi ob Dravi blizo Švabeka kervav poboj; nekega človeka so s koli tako nabili, da je komaj vbežal; za česa delj ni znano. — Nekdanji sedlar v Velikoveci in trgovec A. A. je bil v Celovci zavoljo goljufije in krive obsojen na tri mesece v težko ječo in en post vsak teden. — Iz raznih pošt v čisto slovenskih krajih nam dohaja naročnina po samo nemških nakaznicah. Slovenci ganite se in tirjajte nemško-slovenske nakaznice; c. k. pošta jih mora imeti.

Iz Špitala na Koroškem prinaša „Tagespost“ obširen dopis, v katerem izraža dopisnik svoje veselje, da so tamošnje nove zemljiške knjige (tretje

v Koroškej) dogotovljene, na čemer izreka hvalo in priznanje c. k. okrajnemu sodniku g. Fr. Hraševcu, znanemu rodoljubu. — Kakor časniki poročajo, se sedaj komet ali repata zvezda, ki so jo l. 1812 prvi-krat opazili, zvečer na severnem obnebju s prostim očesom vidi. Kakor so zvezdogledi preračunili, bo sredi januarja se najbolj svetila. — Te dni sta hotela v botrinskem predmestji mož in žena s živem oglem sobico po noči zgreti. Zjutraj so ju našli vse omamljena. Pazite! —

„Kres“ prinaša v 1. številki sledečo vsebino: 1. Kmetski triumvirat. (Historičen roman). Spisal A. Koder. 2. Oltar (Pesen). A. Funtek. 3. Vinski duh (Pesen) — 1 —. 4. Žrtva ljubosumnosti (Novela). Spisal dr. Stojan. 5. Narodno blago s Štajerskega. Zapisal Jos. Freuensfeld. 6. Narodne pripovedke. Priobčuje Mat. Valjavec. 7. Nekaj o naših socialnih in ojkonomijskih zadevah. Dr. Ahasverus. 8. Urban Jarnik. V spomin njegove stoletnice. Spisal. J. Scheinigg. 9. Firduzi. K. Glaser. 10. Juri Vega. Dr. Andrej Vrečko. 11. Alois Perger. Davorin Trstenjak. 12. V spomin M. Hermana † 15. dec. 1883. — k. 13. Drobnoti.

Na Kraujskem: Da slovenščina v uradih prodira, kaže „Laibacherica“, ki ima polno stran čisto slovenskih uradnih oklicev. Hvale vredno, zares! — Pred nekoliko tedni je umrlipasar gosp. Schreiner volil v svojej oporoki ali testamentu pol svojega vrta katoliško delavskemu društvu v Ljubljani, da si tam sozida svojo lastno hišo. Društvo ima že nekaj za to nabranega denarja, toraj je upati, da si bo kmalo lastno društveno hišo sozidalo. — Rudolfovo ima svoj „Narodni dom.“ Da se dozida, je neustrašljivi narodnjak dr. Albin Poznik, rodom Korošec, potrebnega denarja nabral. Slava! — Ko je g. minister Falkenhain si Idrijo ogledoval, je tudi šolo obiskal in med drugimi rečmi opazil, da ni v šoli krucifiksa ali križa. Zapovedal je, da se takoj križ kupi. — Dosedanji deželni živinozdravnik v Ljubljani g. dr. Schindler je imenovan živinozdravnikom pri namestništvu v Gradci. Mož ne zna slovenščine, želel si je iz Ljubljane proč, kako pa bode brez znanja slovenščine posloval na dolnjem Štajerskem, nam nikakor ni umljivo. — Užitninske zadruge v okolici Ljubljanske, v Škofji Loki, in Kranji, v Radolici itd. omislile so si vse-skozi slovenske tiskovine. Da bode tudi Ljubljana pri svojem užitninskem zakupu slovenski uradovala, je ob sebi umevno. — Te dni je bil potres v Ljubljani kakih par sekund.

Na Štajerskem. Ptujski domoljubi so podpirovani od g. Mih. Vošnjaka osnovali slovensko posojilnico. Tega zavoda je bilo že strašno treba. Zakaj bi Slovence svoj denar Nemcem in nemčurjem nosil, da ž njim barantajo in svoje gnezdo s slovenskim perjem postiljajo! Sedaj imajo 10 denarstvenih zavodov: v Mariboru, Slov. Gradci, Šoštanj, Mozirji, Vranskem, Celji, Sevnici, Ljutomeru, Ormoži in Ptuji. To je pač vredno, da se posnema. Napravljajmo tudi mi posojilnice! — Zborovanje „Kmetskega društva“ v Slatini obneslo se je sijajno, dvorana natlačena ljudij, več kakor 400, govornikom so z burnimi živio-klici in roko-ploskanjem pritrjevali, petje zvečer krasno, telegramov iz raznih krajev 11. Nemškutarji in nemčurji so kar poparjeni nekam zginili. — Gosp. žup. Božidar Rajč je od Slovencev postavljen namesto rajnega Hermana.

Slava! — V Celji se je božična veselica „katoljškega podpornega društva prav izvrstno v vsakem obziru obnesla. Učenke iz dekliške šole šolskih sester in nekatere odrasle dekline so predstavljale igrokaz: „Pastarica iz Lurda“ v občno zadovoljnost navzočih gostov. Čudno lepo se je razlegalo skupno petje moškega in dekliškega zboru. Po igri in petju je blagorodna gospa Vašič iz lanovške grajščine med ubožne učence in učenke iz okoličanskih šol obutev in obleko pa še nekatera druga primerna darila, kar je vse skupaj vredno nad 200 gl., delila. — Kmetijska podružnica v Sevnici izvolila si je načelnikom gosp. Lenčeka, znanega rodoljuba in posestnika na Blanci. Gg. Kavčič in Ausserer pa sta potisnena v stran, kar bode podružnici le na korist. — Šulverajnerjev je Nagele v Hočah naložil baje samo 5 in v gornjih Hočah pobira nemški Müller goldinarje za Razvanjsko ne bodi je treba šolo pa vsak stiska prste. — Pri volitvah v okrajni zastop Slovenjegraški zmagali so narodnjaki sijajno. V veleposestvu dobili so Slovenci 24, nasprotniki samo 14 glasov, v kmetijskih občinah pa so bili vsi slovenski kandidatje jednoglasno voljeni. Slava!

Na Goriškem. Dr. Jožef Tonkli, goriškega deželnega glavarja namestnik in državni poslanec, odlikovan je od Njeg. Vel. presvitlega cesarja z redom železne krone tretje vrste. Gotovo vzbudi odlikovanje boritelja za naše narodne pravice veselje po celi deželi in zunaj nje. Slava! — Nekateri župani ajdovskega okraja so se porazumeli, da z začetkom novega leta županske shode osnujejo. Prav tako! — Poroča se „Slovenca“ med drugimi reči tako-le: Da se lahko slovensko vraduje, mi kaže slovensko pisana razsodba c. kr. sodnije v Ajdovščini, ki mi je ravno došla. Pisana je v gladki, pravilni slovenščini, tako, da je ni treba nič tolmačiti, naj se bere kteremu koli, tudi nešolanemu kmetu. Hvala in slava slavni ajdovski sodnji, kateri smo za vsako drobtinico hvaležni; le naprej tako, bo že šlo! Ostale slavne c. kr. sodnije pa posnemajte ajdovsko in vsa Slovenija vam bo zato na veke hvaležna! — Srečni bi bili, ko bi iz Koroške take vesele vesti poročati mogli. — V Gorici je gosp. prof. J. pl. Kleinmayr 16. dec. v prostorih bralnega in podpornega društva imel jako važno predavanje o ženstvu. Vdeležba je bila močna osobito od ženske strani. Gosp. prof. je izborno rešil svojo zadačo in je žel mnogo pohvale in odobravanja od navzočih. — Solkansko županstvo je zapovedalo, da ob nedeljah in praznikih ne sme biti ob času predpoldanske in popoldanske službe božje noben Solkanec v krčmi. Taka zapoved bi bila koristna in potrebna tudi drugod, kjer se onečeščujejo dnevi Gospodovi. Župani, vzgled vam je dan, posnemajte ga: božja čast vam prinese spoštovanje. — Iz Rifenberga se v „Soči“ bere, da velikokrat kmetovalci in posestniki v kremplje o deruhov zabredejo, ki jim potem vse prodati dajo. Napravljajte občinske posojilnice, kakor so jih že več po Slovenskih krajih osnovali, in ki na korist občinam in kmetom veselo napredujejo! — V Gorici prodajal je tujez neki prah, ki ima to moč, da izliti petrolej ne gori, ako se dene v en liter petroleja en gram onega prahu. Ko je odšel, poskušal je nekdo moč onega prahu na razlitem petroleji, pa je ni našel. Gospodje (posebno duhovni, ker te naj-

rajši obiskuje) naj bodo torej previdni, ako jim bo svoje blago ponujal. Koder hodi dotični prodajalec, prosi navadno kupca, naj se mu podpiše v knjigo, da je prah res od njega kupil.

Na Primorskem. Poroča se, da mesto Pulj, ki šteje blizo 18 tisoč prebivalcev, ima eno samo farno cerkev in eno podružnico, duhovna sta samo dva, ki umeta hrvatsko, slovenskega ni nobenega, akoravno je Slovencev precejšnje število tukaj. V mestni bolnišnici je laški duhoven umeščen, ki ne zna družega, kot laški jezik; kako se li morejo ubogi Hrvati in Slovenci ž njim porazumljevati, kateri laščine ne znajo. Šole tudi ni ne slovenske ne hrvatske, tako so Slovenci prisiljeni, svoje otroke v laško šolo pošiljati. Potem se vé, da se otroci slovenskih in hrvatskih staršev sramujejo svojega materne jezika, ako se ga tudi doma naučijo govoriti. — Slovansko društvo je le eno samo in to je čitalnica, ki že peto leto obstoji, in vrlo napreduje. Slava! —

Iz Trsta. Pod zaključni kamen v našej luki so položili listino, na katero se je tudi naš deželni in državni gospod poslanec podpisal v slovenskem jeziku tako-le: „Ivan Nabergoj deželni poslanec.“

Na Avstrijskem. Na Dunaju priredi c. k. kmetijska družba četrto razstavo pitane živine od 4. do 6. aprila 1884 v prostorih mestne klavnice pri svetem Marksu. Pri tej priliki se bode razstavilo tudi kmetijsko orodje in stroji, kolikor jih je v dotiki z živinorejo, kakor sploh vsa pomočna sredstva pri živinstvu in pri prevaževanju živine; nadalje vse orodje mesarjev in sušivcev; raznovrstna piča, posebno ona za pitanje; razno orodje za hleve in njihovo vravnavo. Ker se omenjenih razstav po navadi jako dosti občinstva vdeleži, bi bilo zelo primerno, da se oglasi kolikor mogoče veliko število razstavljalcev. Vsled tega si dovoljuje odbor lastnike primernih predmetov za vdeležitev toliko bolj naprositi, ker sedanjí prostori leže jako ugodno in ker so v obilni meri na razpolaganje. Kot darila za nove in posebno pomenljive predmete so določene srebrne in bronaste državne ter družbene medalije. Oglasbe naj se pošiljajo do 1. marca 1884 na odbor za četrto razstavo pitane živine na Dunaji („Comité für die vierte Mastvieh-Ausstellung in Wien, I. Herrngasse 13.“) Načrti in oglasilne pole se dobé lahko pri komiteji. — Predzadnji dan lanskega leta so malopridneži v farni cerkvi v okraji Favoriten med pridigo jeli žvižgati, sikati in kamenje v prižnico metati. Strah je še večji postal, ko se je jelo vpiti, da gori. Bilo je tritisoč ljudi v cerkvi, vse ven hiti, v gnječi je sedem osob ranjenih; policija je zaprla štiri delavce, ki so metali kamenje. — Na c. kr. višjej šoli za kmetijstvo na Dunaji bilo je v preteklem šolskem letu 1882/83 522 učencev, mej temi iz Koroškega 15, iz Kranjskega 11, iz Štajerskega 9, iz Goriškega 4, iz Istre 2.

Na Ogerskem so hoteli roparji železniški vlak oropati. 4. p. m. prišel je ropar k železniškemu čuvaju med postajama Keszthely in Komarvaras. ter ga silil, da bi dal svetilnico vlaku znamenje, da naj se vstavi. Čuvaj obljubi in pravi, da mora v to na drugo stran tira, da bo mašinist znamenje bolj gotovo videl. Ko preskoči tir, spusti svetilnico na tla, da ugasne in se razbije, sam pa v Keszthely

teče po pandurje. Ko so pandurji tje došli, niso nič dobili, ko razbito svetilnico, roparjev ni bilo nikjer videti. — V Budimpeštu je več kakor 20.000 učencev pa samo 41 kaplanov za krščanski nauk. Na vseučilišči študira medicino ali zdravilstvo poleg 515 kristjanov že 483 Judov, tedaj več ko polovica je judovska. Kristjanov pa je na Ogerskem 14 milijonov Judov pa 700.000.

Iz Rima. Nemški cesarjevič je bil v Rimu slovesno sprejet. 17. p. m. zvečer bil je s kraljem pri svečanosti, prirejeni po mestnem zastopu na Kapitolu, kamor je bilo nad 1000 oseb povabljenih. Drugi dan je obiskal sv. Očeta, pri katerem se je čez pol ure mudil. Tudi tu je bil sijajno sprejet. — Kapucinski red šteje 7722 redovnikov, med njimi 6 nadškofov in 16 škofov.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Slavni Slovenec gosp. Matija Majar je po večletnej borbi dobil dobro zasluženno penzijo 420 gld. in se preselil v zlato Prago.

Vabilo na naročbo

„Duhovnega Pastirja.“

Vsled prenehanja „Slovenskega Prijatelja“ v Celovcu bode z novim letom jel v Ljubljani izhajati „Duhovni Pastir.“ Prihajal bode v zvezkih, — najmanj po tri pole — proti koncu (vsaj do 25.) vsacega meseca za naslednji mesec.

Prinašal bode pridige ali pa homilije za nedelje in praznike celega leta, časih tudi osnove in posamične govore za posebne prilike, potem homiletične zrna, t. j. izglede, prilike in druge za izdeljavo govorov porabljivo blago; tudi o koristnih knjigah bo kaj spregovoril in prilično katero rekel o kaki drugi zadevi duhovnega pastirstva. Po potrebi in zahtevi gospodov pisateljev in naročnikov smo pripravljene list sčasoma še kaj razširiti.

Vljudno vabimo častito duhovščino po vseh slovenskih pokrajinah, čeravno za slovensko književnost že sicer tolikanj daruje, naj ne prezre tudi tega lista, ki je v prvi vrsti njej namenjen; brez požrtvovalnosti se itak nikjer nič posebno vspešnega ne doseže; zlasti pa mora list, ako hoče častno izhajati, imeti dva trdna stebra: naročnike in pisatelje. — Naročnina ostane, kakor je bila dozdaj „Slovenskemu Prijatelju“, tudi „Duhovnemu Pastirju“ 4 goldinarje na leto in naj se pošilja katoliški bukvarni, ki je prevzela založništvo in opravišništvo. Častiti gospodje, kateri so blage volje naš list tudi v duševnem oziru podpirati z dobrimi govori in spisi, naj se obračajo do č. g. Ant. Kržiča, kateheta v nunskih šolah v Ljubljani, Kongresni trg št. 16. — Da bo mogel „Duhovni Pastir“ biti res dober pastir in kos svoji nalogi, prosimo obilne vdeležbe in krepke podpore.

Vredništvo in opravišništvo.

Kmetija

z dobrim pohištvom in lepim poljem za 30 birnov posetve v lepem, ravnem kraju, v prijazni vasi na Koroškem se **prostovoljno prod.** Več se izve pri vredništvu „Mira“.

Loterijske srečke

Gradec	50	66	31	51	7
Trst	24	51	49	44	62

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica . . .	3 74	—	—	—	3 55	3 78	3 96	3 75	—	—	—	—	—	—	—	3 81
Rž . . .	3 15	—	—	—	2 90	3 5	2 72	3 20	—	—	—	—	—	—	—	3 19
Ječmen . . .	2 61	—	—	—	2 30	2 68	—	2 50	—	—	—	—	—	—	—	2 41
Ajda . . .	2 32	—	—	—	2 32	2 74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 44
Oves . . .	1 51	—	—	—	1 50	1 52	—	1 50	—	—	—	—	—	—	—	1 59
Proso . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pšeno . . .	4 57	—	—	—	—	4 27	5	—	—	—	—	—	—	—	—	4 44
Turšica . . .	2 36	—	—	—	2 15	2 68	2 5	2 20	—	—	—	—	—	—	—	2 41
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fizol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rudeč . . .	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—

Žitna cena se ni veliko premenila; biren pšenice se plačuje po 6 gold., rež po 5 gold., ječmen 4 gld. 6 kr., hajda 3 gld. 50 kr., oves 2 gld. 25 kr. proso 4 gld. 18 kr., pšeno 7 gld. 31 kr., turšica 3 gld. 70 kr. Pri mesu se ni nič spremenilo; tudi pri špehu, maslu in putru nič; jajca so eno po 4 kr. — Meter trdih drv je po 1 gold. 18 kr., mehkih po 93 kr.

Sejmi ali tržni dnevi meseca januarja.

V Sovodji ali Gmündu sob. po sv. 3 kraljih.
V Št. Vidu poned. po sv. imeni Jezusovem.
Pri sv. Hemi na Krki 20.
V Št. Pavlju 25.

Dražbe ali licitacije.

Pri c. kr. sodnji:
12. jan. v Doberlivesi, Podnovo zemljišče, 580 gold. 50 kr., 11—12.
V Wolfsbergu hiša št. 180, 11—12.
V Trbižu, Koračeva hiša v Lipalejvesi, 2582 gld., 10—12.
14. jan. v Velikoveci, Janova hiša v Tinjah 1779 gold., 10—11.
18. jan. v Wolfsbergu Bischofshube v Kaltstuben, 4009 gold., 11—12.
19. jan. v Belaku, Vigelnova kajza v Št. Štefanu, 1487 gold., 11—12.